

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

JEGYZŐKÖNYV A NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG 2017. JÚNIUS 22-I ÜLÉSÉRŐL

Az ülés helyszíne: Nemzeti Választási Iroda székháza (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.)

Az ülés ideje: 2017. június 22. 14:45 óra

Jelen vannak: Prof. Dr. Patyi András elnök
Dr. Bozsóki Éva elnökhelyettes
Dr. Boda Pál
Dr. Fábián Adrián
Dr. Sasvári Róbert
Dr. Tóta Áronné

Dr. Bodolai László
Dr. Borbély Andrea
Dr. Litresits András
Dr. Sárhegyi Zoltán László

Dr. Gáva Krisztián NVI elnökhelyettes
Dr. Szegedi Krisztián NVI főosztályvezető
az NVI munkatársai

Dr. Patyi András NVB elnök: Köszönti a Nemzeti Választási Bizottság ülésén megjelenteket. Külön köszönti a Nemzeti Választási Iroda elnökhelyettesét. Megállapítja, hogy a Bizottság 10 taggal határozatképes és az ülést megnyitja. A meghívóban két napirendi pontra tett javaslatot, melyet kiegészít az időközben beérkezett jogorvoslati kérelmek elbírálásával.

Dr. Litresits András NVB tag: Kiegészítő napirendi javaslatot tesz. Felveti annak megtárgyalását, hogy a Nemzeti Választási Iroda informatikai rendszere hogyan készül 2018-ra, esetlegesen orosz hekkertámadásokkal kapcsolatban.

Dr. Patyi András NVB elnök: A Nemzeti Választási Iroda informatikai rendszerének kérdéskörét javasolja tagtársuk napirendre venni. Van ennek háttéranyaga?

Dr. Gáva Krisztián NVI elnökhelyettes: Múlt héten a pártok részvételével volt erről egy tájékoztató. Minden parlamenti pártnak jelen volt képviselője.

Dr. Patyi András NVB elnök: Úgy gondolja, a parlamenti pártokat követően a Nemzeti Választási Bizottság is kapjon erről részletes tájékoztatást. Ha erre most a Nemzeti Választási Iroda nem áll készen, akkor a mai napirendre vételt nem javasolja.

Dr. Gáva Krisztián NVI elnökhelyettes: A következő alkalommal elő tudják készíteni a szükséges háttéranyagot, illetve tájékoztatást adnak.

Dr. Patyi András NVB elnök: Szavazásra bocsátja az általa ismertetett meghívóban szereplő napirend elfogadását.

Szavazás

A Bizottság 36. számú jegyzőkönyvi döntése:

Megállapítja, hogy a Bizottság 10 igen egyhangú szavazattal megállapítja az alábbi napirendet:

- I. Országos népszavazási kezdeményezések elbírálása
- II. „Anya Apa Gyerekek Európai Polgári Kezdeményezés a házasság és a család védelmében” című európai polgári kezdeményezés támogató nyilatkozatai ellenőrzésének elrendelése
- III. Jogorvoslati kérelmek elbírálása

Dr. Patyi András NVB elnök: Szavazásra bocsátja a Nemzeti Választási Iroda következő választásokra történő informatikai felkészüléséről szóló tájékoztató napirendre vételének elfogadását.

Szavazás

A Bizottság 37. számú jegyzőkönyvi döntése:

Megállapítja, hogy a Bizottság 1 igen, 9 nem szavazattal a Bizottság jelen ülésén nem vette napirendre Litresits András tagtársuk által javasolt napirend tárgyalását.

I. Országos népszavazási kezdeményezések elbírálása

1. Schádi Tamás magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Szegedi Krisztián NVI főosztályvezető: Magánszemély beadványozó 2017., május 31-én nyújtotta be a kezdeményezést. Adatkezelőként nyilvántartásba vették és 28 érvényes támogató aláírással rendelkezik a következő kérdés:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy minden Magyarországon 2018. január 1. után üzembe helyezett atomerőművi blokkot legkésőbb az üzembe helyezést követő 180. napon végleg üzemben kívül kell helyezni?”

A tartalmi vizsgálatnál a nemzetközi szerződéssel való összefüggést és az időhatározó miatt a kérdés egyértelműségét javasolja vizsgálni.

Dr. Patyi András NVB elnök: Az Ügyrend 7. §-ában biztosított lehetőséggel élve kéri, hogy a döntési javaslatot dr. Tóta Áronné tagtársuk ismertesse.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: A kérdést magánszemély terjesztette elő, mely a következő:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy minden Magyarországon 2018. január 1. után üzembe helyezett atomerőművi blokkot legkésőbb az üzembe helyezést követő 180. napon végleg üzemben kívül kell helyezni?”

A kérdés hitelesítésének megtagadását javasolja. Az Alaptörvény módosításával kapcsolatos tiltott tárgykört illetően ismerteti az indokokat. A 2017-es kérdések között 15 népszavazási kérdésben döntött a Bizottság a paksi atomerőmű bővítésével kapcsolatban. Ezen határozatokban elhangzott, hogy az Országgyűlés a 2014. évi II. törvénnyel iktatta a belső jogba a Magyarország Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya által kötött nemzetközi egyezményt, amely a nukleáris energia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről szól. Az egyezmény alapján ki kell jelölni egy állami irányítás alatt álló szervezetet, mely az együttműködést végrehajtja. Erre az MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt-t jelölték ki. A nemzetközi egyezmény alapján a Paksi Atomerőmű kapacitásának fenntartását szolgáló beruházás valósul meg, amelyhez az Orosz Fél külön megállapodás alapján nyújt állami hitelt a Magyar Állam számára. Ezt a megállapodást a 2014. évi XXIV. törvény hirdette ki. A megállapodás alapján az Orosz Fél maximum 10 milliárd euró összegben nyújt állami hitelt, ami a tervezéstől az üzembe helyezésig szóló feladatok elvégzését szolgálja. Ezt 21 éven keresztül kell megfizetni. Tehát az eddigiekből kitűnően a kötelezettségek végrehajtásáért a Paks II. Zrt., felel. Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy „Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele.” Az (5) bekezdése szerint „Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdonában álló gazdálkodó szervezetek törvényben meghatározott módon, önállóan és felelősen gazdálkodnak a törvényesség, a célszerűség és az eredményesség követelményei szerint”. Ez a kérdés olyan jogi

norma megalkotására irányul, amelynek alapján a 2018. január 1. után üzembe helyezett minden atomerőművi blokkot az üzembe helyezést követő 180. napon végleg üzemben kívül kell helyezni. A nemzeti vagyonról szóló törvény 7. § (1) bekezdése kimondja, hogy „A nemzeti vagyon alapvető rendeltetése a közfeladat ellátásának biztosítása, ideértve a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátását és e feladatok ellátásához szükséges infrastruktúra biztosítását. A nemzeti vagyonnal felelős módon, rendeltetésszerűen kell gazdálkodni”. Ez a kérdés, ebben a formában ellentétes az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdésében foglalt, a nemzeti vagyonnal való rendeltetésszerű gazdálkodás követelményeivel, mivel a kérdésben szereplő végleges üzemben kívül helyezéssel a megépült két új blokk nem lenne képes biztosítani a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátását. A kérdés ellentétes az Alaptörvény 38. cikk (5) bekezdésével is, mivel az állami tulajdonban álló gazdálkodó szervezetek vagyongazdálkodására vonatkozó alapelve is sérti. Egy érvényes és eredményes népszavazás esetén az Alaptörvényt módosítani kellene. Az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontja kimondja, hogy a népszavazásra bocsátott kérdés nem irányulhat az Alaptörvény módosítására, még burkoltan sem. A Kúria a tervezetben hivatkozott végzésében kimondta, hogy „az „alkotmányozó hatalom” az Országgyűlés, az Országgyűlés alkotja meg az Alaptörvényt, annak módosítása tárgyában népszavazásnak nincs helye.” A nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről nem lehet népszavazást tartani, ezt az Alaptörvény kifejezetten tiltott tárgykörnek tekinti. A nemzetközi egyezmény a nukleáris energia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésre vonatkozik, melynek célja a Paksi Atomerőmű teljesítményének fenntartása, fejlesztése. A kérdésben tartandó érvényes és eredményes népszavazás kiüresítené ezt az együttműködési kötelezettséget, sőt el is lehetetlenítené. A Bizottság több határozatában kimondta, hogy az együttműködésről szóló egyezmény az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontjának hatálya alá tartozik, tehát nemzetközi szerződés és így tiltott tárgykör, melyben nem lehet népszavazást tartani. Ezen döntésüket a Kúria több végzésével helybenhagyta, a legutóbbi Knk.37.335/2017/5. számú végzésében is megerősítette. Az Nsztv. 9. § (1) bekezdése határozza meg az egyértelműség kritériumát a választópolgár és a jogalkotó szempontjából. A választópolgári egyértelműség vonatkozásában a Kúria következetes abban a vonatkozásban, hogy világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhetőnek kell lennie a kérdésnek, úgy kell megfogalmazni, hogy a választópolgárok értsék a kérdés lényegét, átgondolt, tudatos döntést tudjanak hozni. A Kúria egy 2015-ös döntésében kimondta, hogy nem tekinthető legitimnek az a népszavazás, amelyben a választópolgár nem tudja pontosan, miről szavaz. Ez a kérdés nem felel meg a választópolgári egyértelműség követelményének, sőt megtévesztő, ugyanis, ha figyelembe veszik az eljárási cselekményeket, akkor az országos népszavazásra legkésőbb 2018-ra kerülhetne sor. Ha érvényes és eredményes a népszavazás, az ilyen jogalkotási kötelezettség alapján hozott törvény a kihirdetéstől számított 3 évig kötelezi az Országgyűlést, vagyis 2021-ig. Az 5. blokk

várhatóan 2025-ig, a 6-os várhatóan 2030-ig készül el és lesz üzemképes, tehát a népszavazás alapján hozott törvény már nem kötné az Országgyűlést, ugyanakkor a kérdést azt sugallja a választópolgároknak, hogy a kérdés alapján az Országgyűlés határozatlan időre döntött ebben a kérdésben. A kérdést azt sugallja, hogy a kérdés korlátlan időtartamra kivonná a kérdéskört az Országgyűlés szabályozási hatásköréből. Tehát a kérdés nem felel meg a választópolgári egyértelműségi követelményeknek sem.

Dr. Patyi András NVB elnök: Hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 10 igen, egyhangú szavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy minden Magyarországon 2018. január 1. után üzembe helyezett atomerőművi blokkot legkésőbb az üzembe helyezést követő 180. napon végleg üzemem kívül kell helyezni?”* népszavazásra javasolt kérdést hitelesítését megtagadja.

2. Schádi Tamás magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Patyi András NVB elnök: Ugyanazon magánszemély beadványozó kérdése, a benyújtás körülményei megegyeznek az előző kérdésnél elhangzottakkal. Az Ügyrend 7. § (3) bekezdésében írt felhatalmazással élve kéri, hogy dr. Fábíán Adrián tagtársuk ismertesse a kérdést és a döntési javaslatot.

Dr. Fábíán Adrián NVB tag: A kérdés:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy minden olyan felsőoktatási intézmény, amely Magyarországon a felsőoktatási intézmények nyilvántartását vezető szervtől megkapta a működési engedélyt, nyilvántartásba vették és az Országgyűlés döntött az állami elismeréséről a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvényben meghatározott feltételek szerint működhessen Magyarország területén?”

Javasolja, hogy a kérdés hitelesítését a Bizottság tagadja meg. A kérdés ütközik az Nsztv. 9. § (1) bekezdésébe, mert sem a választópolgári, sem a jogalkotói egyértelműség követelményének nem felel meg. A kérdésben szereplő törvény közel 5 éve nincs hatályban, mely önmagában is megtéveszti a választópolgárt. A kérdés továbbá azt sugallhatja a választópolgár számára, hogy egyaránt döntést hozhat Magyarországon működő, de magyarországi, illetve külföldi intézmény működésével kapcsolatban, holott erről nincs szó. A jogalkotó számára sem egyértelmű, hogy a hatályon kívül helyezett törvénynek melyik időállapotához kellene visszanyúlnia, melyiket kellene reaktiválnia. A kérdésből hiányzó vessző hiánya is egyértelműségi

problémát okoz, hiszen a kérdés utolsó része olyan tagmondatokra tagolható, ahogy éppen felolvassa a választópolgár. Mindezekre tekintettel javasolja, hogy az Nsztv. 9. § (1) bekezdésébe ütköző mivolta miatt a kérdés hitelesítését tagadja meg.

Dr. Patyi András NVB elnök: Hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 10 igen egyhangú szavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy minden olyan felsőoktatási intézmény, amely Magyarországon a felsőoktatási intézmények nyilvántartását vezető szervtől megkapta a működési engedélyt, nyilvántartásba vették és az Országgyűlés döntött az állami elismeréséről a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvényben meghatározott feltételek szerint működhessen Magyarország területén?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

3. Schádi Tamás magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Patyi András NVB elnök: A kérdés benyújtója ugyanazon magánszemély, a benyújtás körülményei megegyeznek az 1. kérdésnél elhangzottakkal. Az Ügyrend 7. § (3) bekezdésében írt felhatalmazással élve kéri, hogy dr. Boda Pál tagtársuk ismertesse a kérdést és a döntési javaslatot.

Dr. Boda Pál NVB tag: A kérdés:

„Egyetért Ön azzal, hogy a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 2. számú mellékletében meghatározott gazdasági társasággal foglalkoztatási jogviszonyban álló természetes személy havonta legfeljebb bruttó 2 millió forint összegű javadalmazásban részesülhessen?”

A kérdés hitelesítésének megtagadását javasolja, tekintettel arra, hogy a kérdés nem egyértelmű. Hasonló kérdéseket már 3 alkalommal tárgyalt a Bizottság. 2016. január 18-án egy azonos tartalmú kérdést hitelesítettek a 8/2016. számú határozattal, amely jogorvoslat hiányában jogerőre emelkedett. Csak 106 ezer támogató aláírás gyűlt össze, így az Országgyűlés nem rendelte el a kérdésben a népszavazást. Ugyanaznap a 7/2016. számú határozatban egy hasonló kérdésben a Bizottság megtagadta a hitelesítést. Ezen ügyben sem volt bírósági felülvizsgálat. A Bizottság megállapította, hogy a választópolgári egyértelműség kritériumának nem felel meg a kérdés, a választópolgárnak nem világos, hogy csak munkajogi jogviszony alapján foglalkoztatott személyekre terjed ki a kérdés, vagy a megbízási szerződésekre. A

Bizottság rögzítette továbbá, hogy nemcsak a foglalkoztatási jogviszony, hanem a javadalmazás szó sem teljesíti sem a jogalkotói, sem a választópolgári egyértelműség követelményét. E két határozatban szereplő ellentétes döntést oldotta fel a Bizottság a 48/2017. számú határozatával, melyben rögzítette, hogy a foglalkoztatási jogviszony fogalma számos törvényben fellelhető, de nincs a jogrendszerben egységesen használt meghatározása. A Bizottságnak a foglalkoztatási jogviszonnyal kapcsolatban kialakított ezen álláspontja jelen kérdés elbírálásának vonatkozásában is irányadónak tekintendő. Az 1/2016. (I. 29.) számú alkotmánybírósági döntés alátámasztotta, hogy a foglalkoztatási jogviszony számos törvényben szerepel, viszont nincs a jogrendszerben egységesített definíciója. A hatályos törvények közül kettő foglalkozik a foglalkoztatási jogviszonnyal mint fogalommal, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény, valamint a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló törvény azzal a megkötéssel, hogy csak saját rendelkezésük alkalmazása során használható. A foglalkoztatási jogviszony fogalom nem felel meg a hétköznapi közérthetőség kritériumának, ezért nem derül ki, hogy pontosan milyen jogviszonyok tekintetében élne korlátozással a népszavazás eredményeként a törvényhozó. A másik probléma, hogy maga a kérdés is hivatkozik a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 2. számú mellékletére. A választópolgár számára nem derül ki, hogy ez a melléklet mely társaságokat sorolja fel. A választópolgártól bár elvárható, hogy a vonatkozó jogszabályokat ismerje, de nem elvárható a jogszabályi rendelkezés pontos azonosítása, felmérése. A Kúria döntéseivel összhangban megállapítható, hogy a jogi szabatoság alkalmazása jelen esetben sérti a hétköznapi egyértelműséget, közérthetőséget mint választópolgári egyértelműségi követelményt. A kérdésben megjelölt jogszabályi hivatkozás ugyanis olyan tételes listát sorol fel mellékletként, amelynek hiánytalan ismerete a választópolgár részéről nem várható el. A Bizottság 7/2016. számú határozatában már foglalkozott a javadalmazás fogalmával és megállapította, hogy a javadalmazás fogalma nincs törvényben definiálva, ezért sem a jogalkotói, sem a választópolgári egyértelműség kritériumának nem tesz eleget. Az Országgyűlés számára nem lenne egyértelmű, hogy mely juttatások tartoznának a javadalmazás körébe és a javadalmazás részét képeznék-e a munkavállaló részére a munkaviszony keretében juttatott pénzbeli, természetbeni, vagy egyéb juttatás, továbbá a költségtérítések. Nem derül ki, hogy a 2 millió forintos összeg kiszámítása során figyelembe kell venni és milyen mértékben a munkaviszony alapján juttatott természetbeni és egyéb költségtérítési formában nyújtott juttatásokat. Felhívja a figyelmet az e kérdőszócška hiányára, tehát nyelvtanilag sem felel meg a kérdés.

Dr. Litresits András NVB tag: A Nemzeti Választási Bizottság 6 igen és 5 nem szavazattal azonos kérdést hitelesített, mely a gyűjtés során nem vezetett eredményre. Azt gondolja, ha egy kérdést egyszer a Bizottság már hitelesített, a

jogbiztonság megköveteli, hogy ha nem volt lényeges jogszabályi változás, akkor azt ismét hitelesítse.

Dr. Fábián Adrián NVB tag: Számára továbbra is egyértelmű a kérdés.

Dr. Boda Pál NVB tag: Elmondta, hogy ugyanazon az ülésen volt egy ellentétes tartalmú döntése is a Bizottságnak és egy harmadik döntésben ezt az ellentétes tartalmú döntésben való értelmezést erősítették meg. Az első döntésük felülvizsgálatra szorul.

Dr. Patyi András NVB elnök: További hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 7 igen, 3 nem szavazattal az *„Egyetért Ön azzal, hogy a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 2. számú mellékletében meghatározott gazdasági társasággal foglalkoztatási jogviszonyban álló természetes személy havonta legfeljebb bruttó 2 millió forint összegű javadalmazásban részesülhessen?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

4. Schádi Tamás magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Patyi András NVB elnök: Ugyanazon magánszemély, azonos körülmények közt nyújtotta be a kérdést. Az Ügyrend 7. § (3) bekezdésében írt felhatalmazással élve kéri, hogy dr. Sasvári Róbert tagtársuk ismertesse a kérdést és a döntési javaslatot.

Dr. Sasvári Róbert NVB tag: A kérdés:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a munkáltató a nyugdíjasnak nem minősülő munkavállaló határozatlan tartamú munkaviszonyát a munkavállalóra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző tíz éven belül kizárólag a munka törvénykönyvében meghatározott azonnali hatályú felmondás alapján szüntetheti meg?”

Javasolja, hogy a kérdés hitelesítését a Bizottság tagadja meg. A kezdeményezésben annak ellenére nem kezdeményezhető népszavazás, hogy az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozik. Ismerteti a Munka Törvénykönyve 64. § (4) bekezdésében foglalt szabályozást. Először úgy tűnik, mintha az 5 éves védettségi időszakot kívánná a kérdés benyújtója 10 évre felemelni, azonban a jogalkotó nem véletlenül fogalmaz úgy, hogy a munkaviszonnyal kapcsolatos magatartásával indokolt felmondásra lesz csak védettség, ugyanis a munka törvénykönyve 66. § (1) bekezdésében, mely a

felmondás szabályát rögzítette, a felmondási indok csak a munkavállaló magatartásával, a képességével, vagy a munkáltató működésével kapcsolatos ok lehet. Nem az 5 éves védettség 10 évre való emeléséről van szó, mivel az ismertett felmondási indokok az utolsó 5 évben is belül is lehetségesek a munkáltató részéről. Ennek a választópolgári egyértelműség szabálya során lehet jelentősége. Az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésében foglaltakkal ellentétes a kérdés. A nyugdíjjogosultságról szóló 1997. évi LXXXI. törvény egyrészt születési szempontból differenciál, valamint a munkavállalók a munkáltatóknál betöltött egyéb helyzete alapján. A jogalkotói egyértelműség szempontjából nem lát aggályokat. A kérdésben szereplő kizárólag szó a választópolgári egyértelműség tekintetében értelmezhető úgy is, mintha nem lehetne más, közös megegyezéssel megszüntetni a munkaviszonyt az utolsó 10 évben. A nyugdíjjogosultságról szóló törvény fokozatos, korosztályonkénti rendszert vezet be a nyugdíjkorhatárokra. Ez egy differenciált szabályozás, így a választópolgároknak nincs alkalma kiválasztani azokat a csoportokat, amelyekre a felmondási védelem kiterjesztését indokoltnak tartja. A választópolgár bizonytalan abban, hogy a nők 40 éves szolgálati ideje mikor telik le, ugyanis ide beleszámítanak a gyermekgondozási segélyben töltendő évek és a választópolgár nem tudja felmérni, hogy ilyen differenciált korszakokban lehetséges lenne-e a 10 évvel korábbi védelem beillesztése a jogszabályba. Mindezek alapján a kérdés hitelesítésének megtagadását javasolja.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: Egyetért a hitelesítés megtagadásával, szeretné kiegészíteni az indokolást. Nincs jogi indoka annak, hogy az 5 évet 10 évre emeljék fel, ugyanis indokolatlan előnyt biztosítana a védett korban lévő érintetteknek. Az Mt. szabályai szerint 5 éven belül is meg lehet szüntetni a munkaviszonyt, de annak anyagi következménye van. A kizárólagos szó megszüntetne minden lehetőséget, így jogellenes. Diszkriminatívnak tartja, hogy csak az Mt. hatálya alá tartozó kört érinti, valamint a közalkalmazottakat. A különböző hivatásrendeket ez nem érinti, ott megmaradna az 5 év, így nem teljes körű a munkavállalói kört illető szabályozás, ugyanakkor sérti a munkáltatói érdekeket is. A versenyképesség fenntartását és hosszú távú biztosítását csak úgy lehet fenntartani, ha megfelelő munkavállalókkal biztosítja a munkavégzést.

Dr. Boda Pál NVB tag: Az egyértelműsége helyezni a hangsúlyt, ugyanis ha csak arról lenne szó, hogy egy védettségi időt 5 évről 10 évre felel, akkor vitatni lehet, hogy egyértelmű, vagy sem, de itt a kizárólagosságról van szó, mely nagyon fontos. Ettől a kérdés meglehetősen, mert jelenleg is csak ilyen okból szüntethető meg felmondással a munkaviszonyt és azt a látszatot kelti, hogy más módon nem. Ez az egyértelműség kérdésére olyan mértékben hat, hogy nem teszi egyértelművé a kérdést, mert félreérthető.

Dr. Sasvári Róbert NVB tag: Ez azt is jelenti, hogy a munkavállaló képességeivel és a munkáltató működésével kapcsolatban sem lehetne megszüntetni a munkaviszonyt, így nem állja ki a választópolgári egyértelműség próbáját.

Dr. Litresits András NVB tag: Csatlakozik az előtte szólókhoz. A munka törvénykönyvében konkrétan meghatározott magatartásformák, amik felmondáshoz vezetnek nincsenek, csupán ismérvek, hogy mi alapján lehet annak tekinteni, ilyen szempontból is megtévesztő a kérdés.

Dr. Patyi András NVB elnök: További hozzászólás nincs, a vitát lezárja. Felvetődött az indokolás egyértelműség kérdéskörében történő további kiegészítése. Szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 10 igen egyhangú szavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy a munkáltató a nyugdíjasnak nem minősülő munkavállaló határozatlan tartamú munkaviszonyát a munkavállalóra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző tíz éven belül kizárólag a munka törvénykönyvében meghatározott azonnali hatályú felmondás alapján szüntetheti meg?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

Dr. Patyi András NVB elnök: Szavazásra bocsátja annak elfogadását, hogy a népszavazási egyértelműség kérdéskörét kibővíti a Bizottság azzal az érveléssel, mely a kizárólagos fogalom megtévesztő jellegét részletezi azzal, hogy a törvényi szabályok ma is a felmondást a védett időszakban a kérdésben írt feltétellel engedik meg, másrészt azt a hamis benyomást kelti, mintha a szabályozás más módon nem tenné lehetővé a jogviszony megszüntetését.

Szavazás

A Bizottság 38. számú jegyzőkönyvi döntése:

Megállapítja, hogy a Bizottság 9 igen, 1 nem szavazattal egyetért az indokolás kiegészítésével.

5. Schádi Tamás magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Patyi András NVB elnök: Ugyanazon magánszemély által benyújtott következő kérdés:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés írja elő a törvény alapján vagyonyilatkozat-tételre kötelezett személyek vagyonyilatkozataiban foglalt helytállóságának rendszeres, kötelező, a hatósági nyilvántartásokban foglalt adatokkal való összevetéssel történő vizsgálatát?”

Javasolja, hogy a Bizottság a népszavazásra javasolt kérdést hitelesítse. A kérdés az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, hiszen jelenleg is több mint 20 törvény szabályozza a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettséget eltérő személyi és jogviszony körre nézve. A vagyonyilatkozat-tételre kötelezett személyek kifejezés egyértelműen összefoglalja azt a személyi kört, akire nézve egy kötelezettséget javasol előírni a kérdés feltevője. A kérdés a választópolgári és a jogalkotói egyértelműség szempontjából a határon billeg, tekintettel arra, hogy nagyon sok törvény átszabályozását igényelné, így mind a jogalkotónak, mind a választópolgárnak a szempontjából felvethető, hogy egyértelmű-e a javasolt szabályozás. A vagyonyilatkozat-tételre kötelezett személyek egyesítő fogalma alapján a jogalkotó számára egyértelmű, hogy kikre nézve kell szabályozást alkotni. A választópolgároknak megítélése szerint a kérdés megválaszolásához nem szükséges részleteiben ismerni ezeket a törvényeket. A kérdés rendszeres, kötelező vagyonyilatkozat vizsgálatot ír elő, ezt a hatósági nyilvántartásokban foglalt adatokkal való összevetéssel egészíti ki. A javasolt jogalkotás bonyolult feladat elé állítja a jogalkotót, de megítélése szerint megoldható. Megfontolásra javasolja a kérdés hitelesítését.

Dr. Sárhegyi Zoltán László NVB tag: A kérdés hitelesítésének a megtagadását indítványozza. Ezzel kapcsolatban az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés e) pontja szerint nem lehet népszavazást tartani az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdésről. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Országgyűlés döntési jogkörébe tartozó szervezetalakító vonatkozásokban számos formában dönthet és ezzel összefüggő kérdések nem bocsáthatók népszavazásra. A vagyonyilatkozatoknál az egyik érintett személyi kör az országgyűlési képviselők köre. A rájuk vonatkozó előírásokat az Országgyűlés állapítja meg, tehát ebben az esetben olyan szervezetalakító kérdésről rendelkező jogszabályról, illetve közjogi szervezetszabályozó eszközről van szó, amely az Országgyűlés ezen jogkörét érinti, ami az Alkotmánybíróság sok határozata alapján népszavazási kérdésként nem kezelhető. Felhívja a figyelmet továbbá a választópolgári egyértelműség hiányára, mert egymást kizáró értelmezési módot foglal magába a kérdés, amikor a rendszeres fordulatot alkalmazza. Felmerül, milyen válasz adható, ha a válaszadó kizárólag az esetenként kötelező országgyűlési vizsgálat lefolytatásával ért egyet, vagy a rendszeres, de nem kötelező vizsgálatot kívánná az Országgyűlés hatáskörébe utalni. Ezzel kapcsolatban hivatkozik a Kúria két 2017-es döntésére, mely szerint úgy kell megfogalmazni a kérdést, hogy a választópolgár átlásson minden következményt a kérdés kapcsán és nem lehet egyértelmű az a kérdés, melynek teljes körű érdemi következményeit nem látja előre. 38 törvény, 47 Kormányhatározat és több mint 30 ágazati jogszabály vonatkozik a vagyonyilatkozatokról.

Dr. Litresits András NVB tag: 29 törvényt számolt össze, tehát ez nagy jogterületet érint. Támogatja az eredeti javaslatot. Szerencsés dolognak tartja, hogy ezeket össze lehetne vezetni és összekötni. Közvetlenül ez nem személyi és szervezetalakítási kérdés, mert a kérdés lényege, hogy azokat az adatokat, amiket vagyonyilatkozat-tétel körében megadnak, a rendszeresen és kötelező hatósági nyilvántartásokban foglalt adatokkal összevegyessék. Ez egy egyszerű informatikai fejlesztés.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: Nem ért egyet a kérdés hitelesítésével. 2016 augusztusában már volt egy hasonló indítvány, melyet visszavont a kezdeményező és abban ezzel ellentétesen megtagadó határozattervezet született. Feleslegesnek tartja ezt a szabályozást, mert ez egy szabályozott terület, ugyanakkor nem egyértelmű, hogy ki fogja ezt végezni, ilyen értelemben szervezetalakítást is érint. Ha új szervezetet hoznának létre, költségvetést is érintene. Nem egyértelmű a vagyoni kör, mert csak arra a vagyoni körre vonatkozik, mely a hatósági nyilvántartással összevethető. Számtalan vagyonelem van, mely nem szerepel hatósági nyilvántartásban és abban is lehet nagymértékű növekedés és akkor nem éri el célját a vagyonosodási vizsgálat

Dr. Patyi András NVB elnök: További hozzászólás nincs, a vitát lezárja. Két tagtársuk a hitelesítést megtagadása mellett érvelt, felvetve, hogy az országgyűlési képviselők érintettsége folytán az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó személyi kérdést érint a népszavazásra javasolt kérdés, ezért tiltott tárgykörbe esik, másrészt a választópolgári egyértelműség hiánya felvetődött a rendszeres, kötelező ellenőrzés egymást nem feltétlenül feltételező követelmények folytán, valamint a rendkívül nagyszámú jogszabályban rögzített vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség miatt a választópolgárok számára nem előre látható, következményeiben nehezen felfogható, hogy miről szavaz, ezért a választópolgári egyértelműséget nem teljesíti. Felvetődött, hogy azt a téves látszatot kelti a kérdés, hogy ez a döntés vezetné be a vagyonyilatkozatokban foglaltak helytállóságának ellenőrzését, valamint az is, hogy számos olyan vagyonelem van, mely hatósági nyilvántartásokban nem szerepel, ugyanakkor rendkívül nagy értékű vagyontárgyakat foglalhat magában. A rendszeresség kérdése a jogalkotói egyértelműség kapcsán vetődött fel, továbbá, hogy ha ez az országgyűlési képviselőkre vonatkozik és olyan intenzitású, akkor erre külön szervet kell létrehozni, mely az Országgyűlés szervezetalakítási hatáskörét érinti. Egy hozzászólás a hitelesítés támogatása mellett hangsúlyozta, hogy a sok jogszabály és a nehéz átláthatóság ellenére a vagyonyilatkozat-tételre kötelezett személyek fogalom egyértelművé teszi, kikre vonatkozik a szabályozás. A felhozott érvek elgondoltatók, elnézést kér, hogy az előkészítés során a korábbi tervezetre nem történt utalás. Szavazásra bocsátja az előterjesztett, hitelesítésre vonatkozó határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 6 igen, 4 nem szavazattal az „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés írja elő a törvény alapján vagyonnyilatkozat-tételre kötelezett személyek vagyonnyilatkozataiban foglaltak helytállóságának rendszeres, kötelező, a hatósági nyilvántartásokban foglalt adatokkal való összevetéssel történő vizsgálatát?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

Dr. Patyi András NVB elnök: Szavazásra bocsátja annak elfogadását, hogy a kérdés tartalmilag az országgyűlési képviselőkre is vonatkozik, ezért az Országgyűlés személyi és szervezetalakítási feladat- és hatáskörét érintve tiltott tárgykörbe ütközik.

Szavazás

A Bizottság 39. számú jegyzőkönyvi döntése:

Megállapítja, hogy a Bizottság 6 igen, 4 nem szavazattal egyetért azzal, hogy a kérdés az országgyűlési képviselők személyének érintettsége folytán tiltott tárgykört érint.

Dr. Patyi András NVB elnök: Szavazásra bocsátja a választópolgári egyértelműség nem teljesülését az elmondott érvek alapján.

Szavazás

A Bizottság 40. számú jegyzőkönyvi döntése:

Megállapítja, hogy a Bizottság 5 igen, 5 nem szavazattal az Elnök szavazatával az indokolásban kitér a választópolgári egyértelműség hiányára.

Dr. Patyi András NVB elnök: Szavazásra bocsátja a jogalkotói egyértelműség problémájának elfogadását a rendszeres vizsgálatra vonatkozóan.

Szavazás

A Bizottság 41. számú jegyzőkönyvi döntése:

Megállapítja, hogy a Bizottság 6 igen, 4 nem szavazattal az indokolásban kitér a jogalkotói egyértelműség hiányára.

6. Schádi Tamás magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Patyi András NVB elnök: Ugyanazon magánszemély, azonos körülmények közt nyújtotta be a kérdést. Az Ügyrend 7. § (3) bekezdésében írt felhatalmazással élve kéri, hogy dr. Bodolai László tagtársuk ismertesse a kérdést és a döntési javaslatot.

Dr. Bodolai László NVB tag: A kérdés:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy Magyarországon 2018. szeptember 1-től kezdve a pedagógusok kötelező óraszámát heti 22 óránál több ne lehessen?”

A pedagógusok munkaidejének beosztását a nemzeti köznevelésről szóló törvény szabályozza, így a kérdés az Országgyűlés hatáskörébe tartozik. A kérdésben tartott eredményes népszavazás a pedagógusok tényleges munkaidejét, az állomány méretét, illetve bérezési feltételeit nem változtatná meg, kizárólag a munkaidő egyes szakmai résztevékenységekre fordított időarányát kívánja befolyásolni. Ennek megfelelően nem állapítható meg az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésében foglalt tiltott tárgykörök sérelme. Mindezek alapján megítélésem szerint indokolt a népszavazási egyértelműség követelményének való megfelelés vizsgálata. Az Mt. értelmében a teljes napi munkaidő napi nyolc óra, ez az általános teljes napi munkaidő. A munkaidőt heti öt napra, hétfőtől péntekig kell beosztani, ez az általános munkarend. A pedagógusoknak tehát főszabályként, a rész munkaidőtől eltekintve heti 40 óra a munkaidejük, melyet alapul vett az Nktv. is, részletesen rendelkezve a munkaidő-felhasználásról. A kötelező óraszám fogalmát az Nktv. kizárólag a tanulók számára előírt heti kötelező óraszám viszonylatában ismeri, a pedagógusok munkaidejének beosztásával kapcsolatban hatályos törvényi rendelkezés a kötelező óraszámról nincs. A fogalmat a már hatályon kívül helyezett, a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény használta a pedagógusok munkakövetelményeinek meghatározására. A Kotv. 2013. augusztus 1-ig hatályban lévő 16. § (4) bekezdését ismerteti. A tényleges kötelező óraszámot a Kotv. 1. sz. mellékletének harmadik része állapította meg. A korábbi törvényi szabályozás sem tartalmazott olyan szabályozást, amely az egész pedagógusi állományra egységesen határozta volna meg kötelező óraszám maximumát. A hatályos Nktv. a kötött munkaidő fogalmát használja a pedagógusok munkaidejének tartalmi meghatározása során, melyet ismertet. A kötött munkaidő a kötelező munkaidő 80%-a, vagyis heti 32 óra. A fennmaradó 20% felett teljesen szabadon rendelkezhet a pedagógus az egyéb munkaköri feladatai ellátása érdekében. A neveléssel-oktatással lekötött munkaidő a teljes munkaidő 55-65%-a, ami heti 22-26 órát jelent. Ebben az időkeretben rendelhető el a pedagógus számára tanórai és egyéb foglalkozások megtartása. A neveléssel-oktatással lekötött munkaidő fogalma tehát, bár formailag a legközelebb áll a korábbi kötelező óraszámhoz, azzal nem teljesen azonos, már csak keretjellegű szabályozás érvényesül, teret hagyva a munkáltató döntésének. A választópolgártól nem várható el, hogy a népszavazási kérdésről való döntése során értelmezze a hatályos szabályozásban megjelenő neveléssel-oktatással lekötött munkaidő és a kötelező óraszám fogalma közti eltéréseket, így a kérdés nem tesz eleget a választópolgári egyértelműség kritériumának. A kérdés megfogalmazása sérti a jogalkotói egyértelműség követelményét is és a kötelező óraszám fogalmát a pedagógusokra az Nktv. már nem alkalmazza, így a jogalkotónak kellene a fogalom tartalmi elemeit meghatározni. Jelen kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének, így a hitelesítés megtagadását javasolja.

Dr. Litresits András NVB tag: Nem ért egyet a tervezettel. A kérdés megfelel a jogalkotói és a választópolgári egyértelműségnek. A határozattervezet 16. pontja is kitér arra, hogy 2013. augusztus 1-ig volt hatályos a közoktatási törvény melléklete, melynek táblázatát is tartalmazza a döntéstervezet. A jelenleg hatályos Nktv. alapján a kötött munkaidő heti 32 órára jön ki. A kérdés arra irányul, hogy a kötött munkaidő 22 legyen. Ez olyan minimális eltérés és a népszavazási kampány feladata ezt elmagyarázni. A kérdés hitelesítésére tesz javaslatot.

Dr. Patyi András NVB elnök: További hozzászólás nincs, egy hozzászóló megfogalmazta a hitelesítésre vonatkozó javaslatát. Szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 7 igen, 3 nem szavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy Magyarországon 2018. szeptember 1-től kezdve a pedagógusok kötelező óraszámát heti 22 óránál több ne lehessen?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

Dr. Sárhegyi Zoltán László NVB tag: Felveti, hogy nem szerencsés, ha pártdelegáltak előterjesztési javaslatot tesznek.

7. Schádi Tamás magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Patyi András NVB elnök: A kezdeményező ugyanaz a magánszemély, a benyújtás körülményei azonosak. A kérdés:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára az év minden napján ingyenes gyermekétkeztetést biztosítson az állam?”

Javasolja, hogy a kérdés hitelesítését a Bizottság tagadja meg. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény legutóbbi módosításával a kezdeményezéssel elérni kívánt célt a jogalkotó megvalósította. Kivételnek csak a 9. évfolyamtól nappali oktatásban részt vevők számítanak, akiknél a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 50 %-os engedményre jogosít az étkezési díjból ugyanakkor a természetbeni juttatások ennek a személyi körnek is biztosítottak. A kérdés megtévesztő módon azt sugallja, mintha eddig nem létező támogatási formaként kellene bevezetni az ingyenes étkeztetést és rejtve marad a választópolgárok előtt, hogy a cél megvalósult. A Kúria gyakorlatában következetesen az egyértelműség sérelmére ható körülményként értékelt az a kérdés, melynek megtévesztő tartalma miatt a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről szavaz

és döntése milyen következményekkel jár. A kérdés költségvetést érint. 2015. április 9-én ezzel a kérdéssel megegyező kérdés hitelesítését az NVB 79/2015. számú határozatával megtagadta. Bírósági felülvizsgálati eljárásban a Kúria a Knk.37.456/2015/3. számú végzésével a kérdést hitelesítette, mert a költségvetéssel való összefüggést nem látta megalapozottnak. A hivatkozott kúriai döntést követően 2015 szeptemberében a férfiak nyugdíjkorhatárával kapcsolatos népszavazási kérdés hitelesítésével összefüggésben a 28/2015. (IX. 24.) AB határozatában alkotmányjogi panasz eljárás keretében megsemmisítette a Kúria népszavazási kérdést hitelesítő végzését. Döntésében az AB foglalkozott a központi költségvetésről szóló törvény tartalmával összefüggő tiltott népszavazási tárgykör értelmezésével. A Kúria álláspontjával ellentétben a költségvetést érintő, és ezáltal országos népszavazásra nem bocsáthatónak minősítette azt a kérdést, amely akár indirekt módon, de jövőbeli költségvetés azonosítható kiadásának módosítását teszi szükségessé. Megítélése szerint ebben az ügyben nem a hitelesítést megtagadó 79/2015-ös NVB határozatot megváltoztató kúriai végzést, hanem a hitelesítést megtagadó NVB döntés helybenhagyására készítő határozatát kell követniük. A kérdés a költségvetési törvény IX. Helyi önkormányzatok támogatásai című fejezet 1.3. alpontjának tartalmát érintené, amennyiben az önkormányzatokon keresztül történne a feladatok megvalósítása. Amennyiben közvetlenül biztosítaná az ingyenes gyermekétkeztetést a jogosultak számára az Országgyűlés, akkor a XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma című fejezet 2. „Szociális és gyermekvédelmi intézményrendszer” címét kellene módosítani. A népszavazási kérdés így az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés b) pontja szerint tiltott tárgykörként megjelölt, a központi költségvetésről szóló törvény tartalmát érinti. E két indokkal javasolja a hitelesítés megtagadását.

Dr. Litresits András NVB tag: Ha van egy olyan kúriai döntésük, mely szó szerint azonos tárgyú kérdést hitelesítette és kifejtette, hogy nincs közvetlen költségvetési érintettsége és kifejtette, hogy minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz, akkor nem tehetnek mást, mint hitelesítik a kérdést. Nem tartja szerencsés hivatkozásnak az Alkotmánybíróság férfiak nyugdíjazásával kapcsolatban hozott döntését.

Dr. Boda Pál NVB tag: Ebben a kérdésben már döntöttek ebben és úgy döntöttek, hogy az a kérdés is érinti a költségvetést. Ezt az álláspontot jelen ügyben is tartásuk fenn, különösen azért, mert az Alkotmánybíróság megerősítette ezt a véleményüket. Különösen azért, mert az év minden napján kitétel is szerepel a kérdésben, így az ellátás időbeli korlátját is kitolja, ezért érinti a költségvetést.

Dr. Litresits András NVB tag: Az Alkotmánybíróság abban a döntésében többek között arra hivatkozott, hogy akkora vonzata van egy nyugdíjjal kapcsolatos jogalkotásnak, hogy az egész központi költségvetés végrehajtását veszélyezteti.

Ehhez képest, ha ezt az igényt akceptálják, hogy minden nap oldja meg az állam az intézkedést, akkor nem jelenthet akkora költségvetési kiadást. Ha felülvizsgálta a Kúria a Bizottság döntését, akkor arra figyelemmel kell lenniük és továbbra is a kérdés hitelesítését javasolja.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: Ha a költségvetést érinti a kérdés, akkor mindegy, hogy kisebb vagy nagyobb mértékben érinti, a tényszerűség az irányadó.

Dr. Patyi András NVB elnök: További hozzászólás nincs, a vitát lezárja. Két hozzászólás az előterjesztés támogatása és két hozzászólás a hitelesítés mellett érvelt. A vonatkozó bírósági precedensek követése, különösen akkor, amikor a kúriai döntést az Alkotmánybíróság felülbírálta, nagyfokú gondosságot igényel. Nemcsak arról van szó, hogy megállapították a költségvetés érintettségét és fenntartották a véleményüket. A Kúria mindkét bizottsági döntést megváltoztatta, de az egyik ügyben a Kúria döntését megsemmisítette az Alkotmánybíróság, mert véleménye szerint a kérdés érintette a költségvetést és megerősítette azokat a kritériumokat, amelyeket figyelembe kell venni a költségvetés érintettsége folytán. A határozattervezet az alkotmánybírósági gyakorlatra épül, mely a kúriai gyakorlat fölött áll. Szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 8 igen, 2 nem szavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára az év minden napján ingyenes gyermekétkeztetést biztosítson az állam?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

Dr. Patyi András NVB elnök: Elrendeli a szünetet.

Szünet

8. Schádi Tamás magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Patyi András NVB elnök: A benyújtó magánszemély és a benyújtás körülményei az előző kérdéseknél tárgyaltakkal megegyeznek. Az Ügyrend 7. § (3) bekezdésében írt felhatalmazással élve kéri, hogy dr. Bozsóki Éva elnökhelyettes asszony ismertesse a kérdést és a döntési javaslatot.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: A kérdés:

„Egyetért ön azzal, hogy az a magyar állampolgár, aki írásban a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény 3. § 10. pontjának megfelelő titoktartási

nyilatkozatot tesz, kapjon megismerési engedélyt az 1944. december 21. és 1990. február 14. közötti időszakban a Belügyminisztérium III. Főcsoportfőnökség „titkos”, illetve „szigorúan titkos” állományú munkatársainak, illetve együttműködő személyeknek az adatairól, beleértve az általuk készített jelentéseket, feljegyzéseket, iratokat?”

A kérdéshez hasonló kérdést tett fel Vajda Zoltán Tamás 2015-ben. Ott bárki hozzáférését és a minősített adatok nyilvánosságra hozatalát jelölte meg. 2015-ben a Bizottság megtagadta a kérdés hitelesítését. Az Alkotmánybíróság több határozatában értelmezte a személyes jog védelmének alkotmányos rendelkezését, így a 60/1994. (XII. 24.) számú AB határozatában kimondta, hogy a „nyilvántartások titkosságának megszüntetéséből nem következik az, hogy a nyilvántartásokban szereplő adatokat mindenki számára hozzáférhetővé kell tenni, vagyis hogy az adatok automatikusan közérdekű adattá válnak. A titkosság megszűnése önmagában azt eredményezi, hogy információs önrendelkezési jogát minden érintett érvényesítheti, azaz saját személyes adatát megismerheti és azzal rendelkezhet.” A Történeti Levéltára létrehozásáról szóló 2003. évi III. törvény módosításáról szóló törvény egyes rendelkezéseit előzetes normakontroll keretében vizsgálta, értelmezte az Alkotmány 59. §-ának rendelkezéseit. Az Alkotmánybíróság által rögzítésre került, hogy „az operatív kapcsolatok, hálózati személyek, hivatásos alkalmazottak e tevékenységükkel összefüggő adatai személyes adatok, és nyilvánosságra hozatalukra, illetve közérdekűségükre csak akkor lehet igényt tartani, ha e személyek közszereplők. Ellenkező esetben az érintett személyek személyes adatai az Alkotmány 59. § (1) bekezdése védelme alatt állnak. Az AB ebben a határozatában azt is rögzítette, hogy „nincs olyan alkotmányos cél, melynek elérése indokoltá és szükségessé tenné a teljes nyilvánosságra hozatallal járó alapjog-korlátozást. Az Alaptörvény U) cikk (4) bekezdésének rendelkezései, miszerint a kommunista diktatúra hatalombirtokosainak a diktatúra működésével összefüggő szerepükkel és cselekményeikkel összefüggő személyes adatai nyilvánosságra hozhatók, Itt tágult a korlátozás nélkül megismerhető és nyilvánosságra hozható adatok köre az Alaptörvény előtti szabályozáshoz képest. Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésével tartalmilag megegyezően szabályozta a korábbi Alkotmány a személyes adatok védelmét. A kifejtettek alapján a kérdés az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerinti tiltott tárgykört érint mivel a kérdés olyan szabályozást tenne kötelezővé az Országgyűlés számára, amely az Alaptörvényt módosítaná. A Belügyminisztérium III. Főcsoportfőnöksége csak 1962-ben jött létre. Ennek következtében nem egyértelmű, hogy a megjelölt időszakot megelőzően, 1944 és 1962 között milyen adatok megismerését tenné lehetővé egy eredményes népszavazás. Zavaró körülmény az is, hogy a kérdés alapvetően egy szűkebb tartalomra, a hivatkozott személyekre vonatkozó adatok megismerésére irányul, ugyanakkor ezen fogalmi körbe bevonja a megjelölt személyek által készített jelentések, feljegyzések, iratok körét is. Álláspontom szerint jelen kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének sem, így a hitelesítés megtagadását javaslom.

Dr. Patyi András NVB elnök: Hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 10 igen egyhangú szavazattal az *„Egyetért ön azzal, hogy az a magyar állampolgár, aki írásban a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény 3. § 10. pontjának megfelelő titoktartási nyilatkozatot tesz, kapjon megismerési engedélyt az 1944. december 21. és 1990. február 14. közötti időszakban a Belügyminisztérium III. Főcsoportfőnökség „titkos”, illetve „szigorúan titkos” állományú munkatársainak, illetve együttműködő személyeknek az adatairól, beleértve az általuk készített jelentéseket, feljegyzéseket, iratokat?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

9. Schádi Tamás magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Patyi András NVB elnök: Ugyanazon magánszemély következő kérdése, mely benyújtási körülményei megegyeznek az előzőekkel:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés minden magyar öregségi nyugellátásban részesülő állampolgár számára tegye lehetővé, hogy öregségi nyugellátásának megtartása mellett kereső tevékenységet folytasson?”

Javasolja, hogy a Bizottság a kérdés hitelesítését tagadja meg. A kérdés megfogalmazása megtévesztő a választópolgárok számára, mert azt a hamis látszatot kelti, hogy a hatályos szabályozás alapján, aki kereső foglalkozást folytat, az elveszíti nyugellátását. A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény értelmében az öregségi nyugdíj folyósítását csak akkor kell szüneteltetni, ha a nyugdíjas közalkalmazotti jogviszonyban, kormányzati jogviszonyban, állami szolgálati jogviszonyban, állami vezetői szolgálati jogviszonyban, köztisztviselőként, bíróként, vagyis közszolgálati jogviszonyban vállal munkát. A kérdés ezért megtévesztő, a vonatkozó bírói gyakorlat esetében az egyértelműség követelményébe ütközönek kell tekinteni. A kérdésben a minden magyar után hiányzik a vessző, tehát értelmezhető úgy, hogy magyarországi öregségi nyugellátásban és értelmezhető úgy, hogy magyar nemzetiségű személy, aki öregségi nyugellátásban részesül. Ennél nagyobb probléma a tiltott tárgykörbe ütközés. Tekintettel arra, hogy a hatályos törvény a közszolgálati jogviszonyba kerülőknél előírja az öregségi nyugdíj szüneteltetését, minden szabály, ami ezt módosítja, az öregségi nyugdíj folyósítását eredményezné. Az előző kérdésnél hivatkozott alkotmánybírói határozat egyértelművé tette, hogy egy ilyen kérdés a költségvetési törvény jövőbeli meghatározására irányul, ezért költségvetési törvény érintő kérdésként tiltott tárgykört érint, ezért a hitelesítés megtagadását javasolja. Hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 10 igen egyhangú szavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés minden magyar öregségi nyugellátásban részesülő állampolgár*

számára tegye lehetővé, hogy öregségi nyugellátásának megtartása mellett kereső tevékenységet folytasson?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

Dr. Sárhegyi Zoltán László bizottsági tag távozik a Bizottság üléséről.

Dr. Patyi András NVB elnök: Megállapítja, hogy a Bizottság 9 fővel határozatképes.

II. „Anya Apa Gyerekek Európai Polgári Kezdeményezés a házasság és a család védelmében” című európai polgári kezdeményezés támogató nyilatkozatainak ellenőrzésének elrendelése

Dr. Szegedi Krisztián NVI főosztályvezető: Ismerteti, hogy 2017. június 7-én benyújtották az Anya Apa Gyerekek Európai Polgári Kezdeményezés a házasság és a család védelmében” című európai polgári kezdeményezés támogató nyilatkozatait. Az európai polgári kezdeményezés több országban egyidejűleg zajlik, a szervezőket Magyarországon Frivaldszky Edit képviseli. A szervezők elektronikusan és papír alapon gyűjtött támogató nyilatkozatokat is benyújtottak, nyilatkozatuk szerint elektronikusan mintegy 16.000, papíron mintegy 39.000 támogató nyilatkozatot adtak át. Az ellenőrzésre benyújtáshoz szükséges formanyomtatvány hiányosan került benyújtásra, de a szükséges nyilatkozatot későbbiekben pótolták. A Bizottságnak a benyújtástól számítva három hónapja van az ellenőrzésre. Mivel az ellenőrzéshez szükséges infrastruktúra az Iroda rendelkezésére áll, javasolja, hogy a Bizottság megfelelő határidővel ruházza át a tételes ellenőrzés elvégzését jegyzőkönyvi döntésével az Irodára.

Dr. Patyi András NVB elnök: Jelzi, hogy nem az érdemi döntés, az érvényes nyilatkozatok számának megállapítása, hanem a technikai feladatok kerülnek átadásra, mert az Iroda rendelkezik a megfelelő infrastruktúrával. Javaslatot tesz a jegyzőkönyvi döntés szövegére és annak elfogadására.

Szavazás

A Bizottság 42. számú jegyzőkönyvi döntése:

Megállapítja, hogy a Bizottság 9 igen és 0 nem szavazata alapján jegyzőkönyvi döntésével a Nemzeti Választási Bizottság elrendeli a Frivaldszky Edit szervező által kezdeményezett „Anyá, Apá, Gyerekek – Európai Polgári Kezdeményezés a házasság és a család védelmében” című, az Európai Bizottság által ECI(2015)000006 számon, 2015. december 11-én nyilvántartásba vett európai polgári kezdeményezés támogató nyilatkozatainak aláírásának tételes ellenőrzését.

III. Jogorvoslati kérelmek elbírálása

1. Tariné Hanyecz Henrietta fellebbezése a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Választási Bizottság 3/2017. (VI.16.) számú határozatával szemben

Dr. Szegedi Krisztián NVI főosztályvezető: A Beadványozó 2017. június 15-én fordult a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Választási Bizottsághoz a Szentistván településen zajló időközi önkormányzati képviselő-választással kapcsolatban. Beadványozó a helyi kábeltelevízió június 12-ei adását sérelmezte, amelyben egy települési képviselő, aki egyben jelölt az időközi választáson, képviselői beszámoló ürügyén húsz percben szerepelt. Ez alkalmas a választók befolyásolására, mert a képviselő egyben jelölt is, és sérti a jelöltek esélyegyenlőségét, mert nagy terjedelemben kap lehetőséget a megszólalásra, miközben a többi jelöltnek csak öt perces bemutatkozásra van lehetősége. Kérte ezért a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől, illetve bírság kiszabását. A TVB 3/2017. határozatával a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Indokolásában megállapította, hogy Beadványozó nem jelölte meg jogszabályhellyel a jogszabálysértést. A határozat ellen Beadványozó 2017. június 19-én nyújtotta be fellebbezését, pótolva a jogszabályhely megjelölését és lényegét tekintve megismételve korábbi kifogásában tett megállapításait.

Dr. Patyi András NVB elnök: Megjegyzi, hogy más ügyeknél már ismertetett álláspontja szerint a szabályozás kialakítása miatt kell a Bizottságnak időközi önkormányzati választás médiaügyében másodfokori eljárni, holott ezeknek az ügyeknek az elbírálására a megfelelő szakmai tudás és helyismeret megyei szinten rendelkezésre áll. A fellebbezés elbírálását javasolja a szűk eljárásjogi kérdésre szűkíteni. Az elsőfokú döntés azért tagadta meg az érdemi vizsgálatot, mert egy nagyon fontos kellék, a pontos jogszabálysértés megjelölése hiányzott. A benyújtott fellebbezésben ez szerepel, de Ve. szabályai új bizonyíték, tény, megjelölését teszik lehetővé nem új jogalapét vagy egyáltalán a jogalapét. Arról kell döntenie, jogszerű volt-e az elsőfokú döntés, megítélése szerint igen. Javasolja a helybenhagyó határozattervezet elfogadását, amely hivatkozik a hasonló kérdésben született 38/2016. NVB határozatra.

Dr. Litresits András NVB tag: Hivatkozik korábbi LB döntésre, amely szerint alapelv sértésnél elegendő volt a szó szerinti megjelölése az alapelvnek. Ez álláspontja szerint alapelvnél elegendő, ebben az esetben nem lehet félreérteni a hivatkozást.

Dr. Patyi András NVB elnök: Felhívja Tagtársa figyelmét, hogy az új szabályozás már összevontan kezeli a jogszabálysértés és az alapelvsértést a jogszabálysértés gyűjtőfogalom alatt.

Dr. Fábián Adrián NVB tag: Jelzi, ha szakítanak az eddigi joggyakorlattal és nem kell konkrét jogszabályhelyre hivatkozni, a Bizottságnak jogkeresést kell folytatnia. Alapelvre hivatkozik ugyan a Beadványozó, de ezzel olyan kaput nyitnának ki, ami miatt a Bizottságnak kellene a nyilatkozatok alapján átvizsgálni a normatömeget, hogy megtalálja a jogszabálysértést.

Dr. Patyi András NVB elnök: Megerősíti, hogy eddigi gyakorlatuk egyértelmű, mind a szakaszt meg kell jelölni és azt is hogy a tevékenység miatt jogszabálysértő. Ismerteti a Ve. kifogás benyújtására vonatkozó rendelkezését. Álláspontja szerint az új Ve. esetén az alapelvre hivatkozást is pontosan meg kell jelölni.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 8 igen és 1 nem szavazattal a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Választási Bizottság 3/2017. (VI. 16.) TVB számú határozatát helybenhagyja.

2. Dr. Pusztai-Csató Adrienn polgármesterjelölt és Kákóczki Tibor képviselőjelölt által benyújtott fellebbezések a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Választási Bizottság 4/2017. (VI.16.) számú határozatával szemben

Dr. Szegedi Krisztián NVI főosztályvezető: Ugyanazon időközi önkormányzati képviselőválasztásról van szó, ugyanazon műsorszámról. Egyesített ügyről van szó. Egy önkormányzati képviselő fellépésével kapcsolatban nyújtották be a kifogásokat a beadványozók. Tartalmilag a képviselőjelölt felszólalását és az abban elhangzottakat sérelmezik. A képviselőjelöltek a helyben szokásos módon 5 perces bemutatkozási lehetőséget kapnak és ehhez képest a képviselő 20 perces képviselői beszámolóit használt fel kampánycélra, de kifejtik, hogy a felszólalás alatt tényszerűen milyen állításai voltak a képviselőjelöltnak. Megtévesztők, illetve valótlan tényállást tartalmazók. Mindezért a képviselő magatartásával sérti a Ve. választási alapelveit. Kérték a TVB-től a képviselő eltiltását a bemutatkozási lehetőségtől, illetve helyreigazítás közzétételére akarták kötelezni a kábeltévét, amin az általuk valótlanak vélt állítások helyes módon való közzétételét kérték. A TVB a kifogásokat 4/2017-es határozatával elutasította. A Kúria és az AB korábbi gyakorlatára hivatkozik, amely a műsorszolgáltatóval szemben azt a követelményt támasztja, hogy a műsorfolyam egészében biztosítson kiegyenlített megjelenést a választáson indult jelöltek számára. A TVB megítélése szerint az időközi választásig rendelkezésre álló időtartam elegendő arra, hogy valamennyi jelölt megfelelő bemutatása megtörténhessen a kábeltévén. A TVB a bírság kiszabását is mellőzte. A fellebbezést június 19-én nyújtották be az érintettek és ebben részletesen

megismétlik a kifogásban előadottakat és további bizonyítékokat nyújtanak be, amivel alátámasztják, hogy a képviselőjelölt a képviselői beszámolója során valótlan, illetve megtévesztő tényállításokat tett. Indítványozzák, hogy a Nemzeti Választási Bizottság számukra is 20 perces bemutatkozási lehetőséget biztosítson, amiben reagálni tudnak a képviselő által tett valótlan tényállításokra, kérik a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől és helyreigazító közlemény közzétételére kötelezésére. A esélyegyenlőség megjelenése mellett hivatkoznak a választás tisztasága, valamint a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás sérelmét is kiemelik.

Dr. Patyi András NVB elnök: Javasolja a határozattervezet elfogadását, mely a TVB 4/2017. (VI.16.) számú határozat jelen határozatban foglalt indokolással történő helybenhagyására irányul. Miközben a Bizottság megerősíti, hogy a szerkesztői szabadság fennáll a műsorban történő részvétel a teljes műsorfolyam egészére nézve vizsgálendő, illetve a kampány befejeztéig hátralévő idő egészében lehet csak vizsgálni az esélyegyenlőség sérelmének megvalósulását. Nemcsak a médiaszolgáltató szerkesztői tevékenységét kifogásolják, hanem a képviselőjelölt kijelentései valóságtartalmát. Az 5/2015-ös alkotmánybírósági határozat szélesítette a véleményformálás határait és kijelentette, hogy a képviselőjelöltek részéről elhangzott vélemények valóságtartalmának vizsgálata kampányidőszakban nem lehetséges. Az indokolást az 5/2015. (II.25.) AB határozatban foglaltakra tenné meg a Bizottság.

Dr. Litresits András NVB tag: A zuglói időközi választás körében született egy alkotmánybírósági döntés, ahol szigorított gyakorlatán. A 3100/2017-es AB határozat útján, ami az erre vonatkozó alkotmányjogi panaszt elutasította.

Dr. Bodolai László NVB tag: Ez új hatáskört próbál rákényszeríteni a Bizottságra, hogy helyreigazításra kötelezzenek egy sajtószervezetet. Ennek elég körülírt szabályai vannak és úgy gondolja, ezt is nevesíteni kellene a határozatnak, ezért javasolja ezzel kiegészíteni.

Dr. Fábrián Adrián NVB tag: Az esélyegyenlőség sérült, mert a képviselő 20 percet kapott a kampányban a beszámolójára és beszélt is 20 percig, a regnáló polgármester pedig 5 percet kap. Ez helyben sérti a jelöltek esélyegyenlőségét. A műsorfolyamat belátható módon tudják látni azzal, hogy mindenki tudja, hogy 5 perce van, miközben a másiknak 20 perc állt rendelkezése, ahol kampányolt és még lesz 5 perce. Javasolja az esélyegyenlőség sérelmének megállapítását.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: A kétféle televíziós szereplés ketté kell választani a tárgyukat, céljukat tekintve. Ha valaki képviselő, akkor bármikor tarthat beszámolót, hiszen tájékoztatnia kell a választópolgárokat. Neki nem tilos, hogy akár a kampányidőszakban tartson tájékoztatót. Más volt a célja a képviselők bemutatkozásának és más a célja a képviselő beszámolójának.

Dr. Patyi András NVB elnök: Képviselő és polgármester jogosult és köteles a munkájáról tájékoztatni a választópolgárokat és ez a joga kampányidőszakban sem szünetel. Ennek során erre kell korlátoznia a beszámolóját, a jelölti tevékenységéről nem beszélhet. Itt felmerült, hogy nem is mondott igazat. Ebben a kérdésben az Alkotmánybíróság határozatát, valamint Bodolai tagtársuk felvetését követve kívül kell maradniuk és azt kell elbírálniuk, hogy képviselői beszámolója keretében kampányolt, ezáltal jelentős időbeli előnyre tett szert. Ez egyetlen műsorszám alapján megállapítható.

Dr. Bodolai László NVB tag: Emlékeztet arra az ügyre, amikor az alpolgármester többször megjelent a helyi újságban és a többi jelölt sérelmezte, hogy sokkal kevesebb a megjelenésük. Véleménye szerint ezeket a szerepléseket tartalmilag kell vizsgálniuk.

Dr. Fábíán Adrián NVB tag: Akkor az önkormányzati lapban szerepelt az alpolgármester, alpolgármesteri minőségében és nem kampánycselekmény révén, de jelen esetben az elhangzott beszámoló kampánynak minősül.

Dr. Litresits András NVB tag: Az általa említett zuglói időközi szórólap kampány ügyében született alkotmánybírósági döntés 37. pontját felolvassa. Azt is kimondja az AB döntés, hogy a véleménynyilvánítási szabadság nem ilyen feltétlen a tényállítások körében. Ennek alapján nem könnyű eldönteni és azt állítani, hogy kampány hangzott el.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: A kampányidőszak nem ért még véget és van idő arra, hogy bepótolják a médiaszolgáltatók a bemutatkozások bemutatását ezért idő előttinek tartja a kifogást. Valóban sérelmes, hogy 20 percet kapott, míg mindenki más 5 percet, ezért kell összességében vizsgálni.

Dr. Patyi András NVB elnök: Azt kell mérlegelniük, hogy egy választási kampányban az esélyegyenlőség vizsgálata a kampány egész időszakában értelmezhető, vagy azt, hogy előtérbe kell állítaniuk azt, hogy egy hivatalban lévő képviselő nem használhatja fel a képviselői beszámolót arra, hogy kampányoljon, ráadásul igen markáns kijelentések mellett. Javasolja, hogy a TVB határozatát részben megváltoztatva állapítsák meg, hogy az esélyegyenlőség alapelve sérült akkor, amikor a képviselői munkáról történt beszámoló kapcsán kifejezett kampánytevékenységet végzett. Egyebekben hagyják helyben a döntést, bírságot és eltiltást ne állapítsanak meg és javasolja, egészítsék ki az indokolást azzal, hogy az NVB felhívja a figyelmet arra, hogy helyreigazításra kötelezés, illetve becsületsértés, rágalmozás jogi következményeinek megállapítása nem a választási bizottságok hatáskörébe tartozik. Javaslatát szavazásra bocsátja.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 9 igen egyhangú szavazattal a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Választási Bizottság 4/2017. (VI. 16.) számú határozatát jelen határozatát részben megváltoztatja és megállapítja, hogy Ördög Jakab helyi kábeltelevízióban tartott képviselői beszámolójával megsértette a választási eljárásról szóló (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdésének a) pontját a választások tisztaságának és a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek közötti választási eljárási alapelvét. A Bizottság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Választási Bizottság 4/2017. (VI. 16.) számú határozatát egyebekben jelen határozatban foglalt indokolással helyben hagyja.

Dr. Patyi András NVB elnök: További napirendi pont nincs, az ülést bezárja.

k. m. f.

Prof. Dr. Patyi András
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke